

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 134/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. L., H., t. č. vo výkone trestu L., a Z. K., H., t. č. vo výkone trestu L., zastúpených advokátom JUDr. L. C., R., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 2/2008 a jeho uznesením z 26. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. L. a Z. K. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2009 doručená sťažnosť M. L., H., t. č. vo výkone trestu L., a Z. K., H., t. č. vo výkone trestu L. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 2/2008 a jeho uznesením z 26. januára 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia boli rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 T 7/2003 z 15. novembra 2005 uznaní vinnými z trestných činov vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. b) a j) v tom čase účinného zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 a 3 Trestného zákona spáchaných formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, za čo boli odsúdení na trest odňatia slobody v trvaní 15, resp. 12 rokov so zaradením do III. nápravno výchovnej skupiny. Proti tomuto rozsudku krajského súdu sťažovatelia podali odvolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 To 15/2006 z 24. júla 2007 zamietol.

Sťažovatelia napokon v ich trestnej veci podali proti uzneseniu najvyššieho súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré však najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 2/2008 uznesením z 26. januára 2009 odmietol.

Podľa názoru sťažovateľov najvyšší súd uznesením z 26. januára 2009 porušil ich základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že ich dovolanie „bezdôvodne odmietol“, a zároveň svojím postupom v dovolacom konaní porušil ich základné práva zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy tým, že konal so zbytočnými prietrahmi, a navyše nerozhodol na verejnom zasadnutí v ich prítomnosti.

Sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti okrem iného uviedli:

„Máme za to, že čl. 46/1 Ústavy SR každému zaručuje právo, aby sa mohol domáhať ochrany svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, pričom nás porušovateľ o toto naše právo pripravil tým, že naše podanie bezdôvodne odmietol. Sme presvedčení o tom, že opodstatnenosť nami podaného dovolania nepochybne vyplýva zo samotného dovolania, kde jeho prípustnosť podrobne rozoberáme, na ktorý rozbor týmto v celom rozsahu odkazujeme. Nazdávame sa, že k vydaniu tohto rozhodnutia došlo preto, lebo súd dlho nekonal a my sme si ho dovolili urgovať a následne sa naň aj sťažovať pre prietahy v konaní. Podotýkame, že citované uznesenie - hoci je datované skôr, ako nami podaná sťažnosť - bolo nám neskôr doručené. Keď sme sa zmienili o prietahoch v konaní žiada sa poznamenať, že NS SR o dovolaní nekonal vôbec 1 rok od jeho podania a len po našej urgencii nám oznámili, že termín verejného zasadnutia bol vytýčený na 15. 12. 2008.

Nevieme prečo, ale súd nás vôbec neinformoval o tom, že prečo nerozhodol v uvedený deň, ani nás neupovedomil o ďalšom termíne, len nám doručil citované uznesenie. Zastávame názor, že v uvedenom konaní bolo porušené naše právo zakotvené v čl. 48/2 Ústavy SR, pretože súd nerozhodol o veci bez zbytočných prietahov. Navyiac si myslíme, že bolo porušené i naše právo na verejné prejednanie veci a v našej prítomnosti vyplývajúce z toho istého ustanovenia Ústavy.“

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví, že najvyšší súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 2/2008 a uznesením z 26. januára 2009 porušil ich základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, predmetné uznesenie najvyššieho súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, sťažovateľom prizná primerané finančné zadost'učinenie v sume každému po 4 000 € a prizná im náhradu trov ich právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v ich prítomnosti zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 2/2008 a jeho uznesením z 26. januára 2009.

1. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 26. januára 2009, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľov proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 15/2006 z 24. júla 2007, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný

súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezočoch, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okrem iného uviedol:

„Z obsahu dovolania oboch obvinených vyplýva, že vyčítajú prvostupňovému i druhostupňovému súdu, že nezohľadnili ich obhajobu, že sa žalovaného skutku nedopustili, že súdy odlišne hodnotili dôkazy od ich predstáv, pretože za vierohodné považovali tie, ktoré naopak obaja obvinení považujú za nevierohodné, najmä pokiaľ išlo o dôkaz porovnávaním pachových stôp a dôkaz výsluchom svedkyne M. G. a že bolo treba vykonávať ešte ďalšie dôkazy tak, ako sa naznačuje v dovolaniach.

Z uvedeného potom vyvodzovali existenciu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h), písm. i), písm. j) Tr. por. (...)

Z dodatku dovolania podaného obvineným Z. K. vyplýva, že dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. má byť to, že nebola vykonaná na dôkaz ich pravdivravnosti skúška na detektore lži a nebol zadovážený v tomto smere ani psychologický posudok.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. má spočívať v tom, že dôkazy výsluchom svedkyne M. G. a porovnávaním pachových stôp boli vykonané nezákonným spôsobom, lebo boli vykonávané policajnými orgánmi.

Napokon dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa obvineného Z. K., malo byť to, že za predpokladu, že skutkový stav je v odsudzujúcom rozhodnutí správne ustálený a poškodenú zavraždil obvinený M. L., u neho mala byť použitá iná právna kvalifikácia skutku a naznačuje pokus trestného činu krádeže.

Tieto dovolacie námietky sú v podstate polemikou s tým ako prvostupňový súd hodnotil dôkazy, prečo ich považoval za postačujúce na ustálenie skutkového stavu a čo z nich vyvodil. Podstatnú časť námietok uvedených v dovolaní uvádzali obvinení v riadnych opravných prostriedkoch v predchádzajúcich štádiách konania. So všetkými sa zaoberal odvolací súd, ktorý sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu.

Zdôrazniť treba tú časť ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať ani meniť. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozhodnutiu súdu nemôže slúžiť na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Z tohto zákonného imperatívu vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd, aj v prejednávanom prípade. Vychádzal z toho, že skutok, pre ktorý boli obvinení uznani za vinných, bol úplne a správne zistený a nemohol tento skutok nijako meniť. Z pohľadu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. mohol sa zaoberať len tým, či takto zistený a ustálený skutok, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa, bol z hľadiska ustanovení Trestného zákona správne posúdený. Toto posúdenie skutku súdom prvého stupňa, s ktorým sa stotožnil odvolací súd, zodpovedá zákonu aj podľa názoru päťčlenného senátu dovolacieho súdu.

Preto nemožno považovať za oprávnené námietky v dovolaniach vo vzťahu k tomu, že skutok nebol správne ustálený, z dôvodu, že súdy nesprávne hodnotili dôkazy alebo že mali vykonať ešte ďalšie.

Právo na obhajobu obvinených nemôže byť porušené tým, že súd, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, hodnotí dôkazy ináč než je predstava obvineného alebo inej strany v konaní. Obvinení mali v plnej miere v rámci trestného konania zabezpečené právo na obhajobu. V tomto smere sa nezisťuje, že by zásadným spôsobom bolo toto právo na obhajobu porušené. Ak sa nevykonala dôkaz podrobením sa skúške na polygrafe, tzv. detektore lži, lebo sa to orgánmi činnými v trestnom konaní ani súdmi nepožadovalo, nešlo o zásadné porušenie práva na obhajobu. Je treba poznamenať, že výsledky vyšetrenia obvineného na polygrafe, nemožno v trestnom konaní použiť ako dôkaz, pretože podstatou takého vyšetrenia je výsluch obvineného ku skutočnostiam, ktoré sa týkajú trestného činu, avšak v trestnom konaní možno použiť len tie poznatky, ktoré obvinený poskytol v súlade s ustanoveniami § 121 a nasl. teraz účinného Trestného poriadku, resp. v danej veci vzhľadom na čas konania, v súlade s ustanoveniami § 91 a nasl. Tr. por. účinného do 1. januára 2006.

V rámci voľného hodnotenia dôkazov, je vecou súdu zvážiť aj to, či existujúci súhrn dôkazov je alebo nie je postačujúci pre skutkové a právne závery, a teda aj to, či má alebo nemá nariadiť znalecké dokazovanie z odboru zdravotníctva, odvetvia psychológie, zamerané na tie otázky, ktoré naznačovali obvinení, pokiaľ sa týka zisťovania ich pravdivosti. Pokiaľ to súdy nepovažovali za potrebné, lebo v konečnom dôsledku sami musia zhodnotiť, čo z údajov obvinených možno považovať za zodpovedajúce skutočnosti a čo nie, nemožno to považovať za zásadné porušenie práva na obhajobu.

Súdy sa opakovane zaoberali otázkou zákonnosti vykonania dôkazov výsluchom svedkyne M. G. a postupom pri vykonávaní odberu a porovnávaní pachových stôp. Dovolací súd nezisťuje, že by tieto dôkazy boli získané nezákonným spôsobom. Ide v podstate tiež len o otázku hodnotenia dôkazov, pretože v predchádzajúcom konaní, po zrušení pôvodných rozhodnutí prvostupňového súdu, sa preukázalo, že postup pri vykonávaní týchto dôkazov v prípravnom konaní bol správny. Z toho, že inú relevanciu týmto dôkazom kládli prvostupňový i druhostupňový súd pri napadnutom rozhodnutí, než sú obhajobné hodnotenia týchto dôkazov obvinenými, neznamená, že sú nezákonné a nezakladá to dovolací dôvod podľa písmena g) ods. 1 § 371 Tr. por.

Pokiaľ aj v predchádzajúcich rozhodnutiach najvyššieho súdu boli uvádzané výhrady vo vzťahu k dôkazu výsledkami vyhodnotenia pachových stôp, bolo jasne naznačené, že

nemožno z nich vychádzať vtedy, pokiaľ by mali byť jediným dôkazom, nie však to, že by absolútne taký dôkaz nebol použiteľný, pokiaľ bol získaný zákonným spôsobom. Postup pri odoberaní týchto stôp i odoberania vzoriek pachových stôp bol preverovaný v rámci súdneho konania. Znalcom bolo preukázané dodržanie metodických pokynov pri tomto postupe. Nebolo zistené, že by v rozpore s Trestným poriadkom boli odoberané porovnávacie vzorky pachových stôp od obvinených, čo by inak vylučovalo použitie takého dôkazu. Zároveň je zrejmé už z rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa, že pachové stopy neboli ojedinelým dôkazom, o ktorý bol opretý výrok o vine, ale že tento dôkaz zapadal do série nepriamych dôkazov tvoriacich ucelenú reťaz.

Súdy oboch stupňov dostatočne jasne zdôvodnili v čom spočívalo spoločné konanie oboch obvinených a prečo skutok posudzovali ako spolupáchatelstvo na obidvoch trestných činoch, pre ktoré boli obvinení uznaní za vinných. Krajský súd to podrobne rozviedol a odvolací súd sa s tým stotožnil. K tomu treba len poznamenať, že o spáchaní trestného činu spoločným konaním ide aj vtedy, keď jednotlivé zložky spoločnej trestnej činnosti síce samy osebe nenapĺňajú konanie zakladajúce skutkovú podstatu trestného činu, ale vo svojom súhrne také konanie predstavujú.

Preto keď po vzájomnej dohode, ktorá nemusela byť ani výslovná, stačila konkludentná, pri ktorej každý spolupáchatel aspoň vie o možnosti, že jeho konanie i konanie ďalšieho spolupáchatela smeruje k spáchaniu trestného činu spoločným konaním a každý z nich je pre taký prípad s tým uzrozmeneý, obvinení kráčali spolu na miesto činu, ozbrojení a v rukaviciach a na mieste činu jeden z nich, v danom prípade obvinený M. L., udieral poškodenú zjavne surovým spôsobom, čo viedlo k jej bezprostrednej smrti a potom došlo k vniknutiu do domu poškodenej a jeho prehľadaniu s cieľom odcudzenia peňazí alebo vecí, nemôže byť konanie obvineného Z. K. na základe daného skutku kvalifikované len ako pokus trestného činu krádeže. Z toho dôvodu neobstojí jeho tvrdenie v dovolaní, že je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Za spáchaný trestný čin bol obvineným uložený taký druh trestu, ktorý zákon pripúšťa a obom bol uložený v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby. Keď vo veci rozhodoval prvostupňový súd, nebol ešte účinný nový Trestný zákon č. 300/2005. Ten nadobudol účinnosť až 1. januára 2006 a krajský súd vo veci rozhodoval 15. novembra

2005 a nie až po nadobudnutí účinnosti nového Trestného zákona, ako sa uvádza v dovolaní. Odvolací súd posudzoval vec v čase, keď už bol účinný nový Trestný zákon.

Z hľadiska časovej pôsobnosti trestných zákonov bolo použitie predchádzajúceho Trestného zákona č. 140/1961 Zb. pre obvinených v danej veci ako celok priaznivejšie. Ustanovenie § 2 ods. 2 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 sa vzťahuje iba na druh trestu, nie na spôsob jeho výkonu. Iba ochranné opatrenie sa v zmysle § 2 ods. 3 v súčasnosti účinného Trestného zákona ukladá podľa zákona účinného v čase, keď sa o ochrannom opatrení rozhoduje. Preto ani pokiaľ ide o zaradenie obvinených na výkon trestu do tretej nápravnovúchovnej skupiny, nevykazuje napadnuté rozhodnutie také pochybenie, ktoré by zakladalo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. Napadnuté rozhodnutie v tomto smere nevyznieva v neprospech obvinených a nemôže robiť problém ani pri samotnom výkone trestu. Na takéto situácie pamätá ustanovenie § 438 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, podľa ktorého ak sa v tomto zákone uvádza ústav na výkon trestu minimálneho, stredného alebo maximálneho stupňa stráženia, rozumie sa tým prvá, druhá alebo tretia nápravnovúchovná skupina ustanovená podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako odvolací súd, napadnutým uznesením zamietol odvolania oboch obvinených podľa § 256 Tr. por. ako nedôvodné. Nešlo o situáciu, že by odvolací súd zamietol odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr. por., hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, čo by opodstatňovalo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. j) Tr. por. Taký dovolací dôvod v danom prípade nejestvuje. (...)

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľov proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 15/2006 z 24. júla 2007 odmietol. V každom prípade tento postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľov nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda najvyšší súd v danom prípade neporušil základné právo na súdnu ochranu sťažovateľov „bezdôvodným odmietnutím“ ich mimoriadneho opravného prostriedku, ako to vo svojej sťažnosti tvrdia. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím

vlastným. V konečnom dôsledku treba zdôrazniť, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. V súvislosti s námietkou sťažovateľov, že najvyšší súd svojím postupom v dovolacom konaní porušil ich základné právo na verejné prerokovanie veci v ich prítomnosti (čl. 48 ods. 2 ústavy), ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou poznamenáva, že postup všeobecného súdu v súlade s procesnými predpismi nemôže byť porušením ústavných práv (napr. I. ÚS 17/98, I. ÚS 94/05).

Z rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolanie sťažovateľov bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), podľa ktorého dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Ako vyplýva zo znenia citovaného ustanovenia, najvyšší súd postupoval presne v jeho intenciách. Opačným postupom by sa najvyšší súd odchýlil od jasného a jednoznačného znenia § 382 Trestného poriadku.

Tieto skutočnosti viedli ústavný súd k záveru, že medzi sťažovateľmi tvrdeným porušením ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (prejednanie veci v ich

prítomnosti) a označeným postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní neexistuje akákoľvek príčinná súvislosť, čo je dôvodom na odmietnutie ich sťažnosti aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

3. Ďalšou námietkou, ktorú sťažovatelia uviedli, bolo tvrdenie o porušení základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 2/2008 *„nerozhodol o veci bez zbytočných prietahov“*.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súde, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie bolo na najvyššom súde právoplatne skončené 26. januára 2009 vydaním uznesenia sp. zn. 1 Tdo V 2/2008. Sťažovatelia sa na ústavný súd obrátili so svojou sťažnosťou až podaním z 15. marca 2009 (doručeným ústavnému súde 18. marca 2009), t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na najvyššom súde, ktorý sťažovatelia označili za „porušovateľa základného práva“, už netrvalo a konanie o ich sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (*mutatis mutandis* I. ÚS 6/03).

Ústavný súd z racionálnych dôvodov nemohol v tejto súvislosti akceptovať tvrdenie sťažovateľov, že *„citované uznesenie - hoci je datované skôr, ako nami podaná sťažnosť - bolo nám neskôr doručené“*, pretože to nespochybňuje záver o tom, že v čase písania sťažnosti ústavnému súde sťažovatelia mali vedomosť o skončení dovolacieho konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovatelia sa v predmetnej veci domáhali ochrany svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred najvyšším súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená ich právna neistota, ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania je podmienené vyslovením porušenia práv alebo slobôd sťažovateľov (§ 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti už nemusel zaoberať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2009